

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ สาเหตุความล่าช้าในการพิจารณาคดีอาญา:
กรณีศึกษาศาลจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นายศิริชัย ศิริกุล

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ:

รองศาสตราจารย์ประชิด ณ บางช้าง	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกียวกิ่งแก้ว	กรรมการ
รองศาสตราจารย์เศกสิน ศิริวัฒมนานุกุลกิจ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง สาเหตุความล่าช้าในการพิจารณาคดีอาญา: กรณีศึกษาศาลจังหวัดเชียงใหม่มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ

- 1) เพื่อศึกษาว่า ความล่าช้าของการพิจารณาคดีอาญาของศาลจังหวัดเชียงใหม่มีสาเหตุมาจากปัจจัยอะไรบ้าง
- 2) เพื่อศึกษาว่า การพิจารณาคดีอาญาของศาลจังหวัดเชียงใหม่ สามารถพิจารณาคดีตามมาตรฐานที่กำหนดโดยกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 และตามมาตรฐานสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนว่าด้วยความยุติธรรมอย่างครบถ้วนหรือไม่
- 3) เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการวิจัย จัดทำข้อเสนอแนะปรับปรุงการดำเนินงานของศาลจังหวัดเชียงใหม่ ให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น เพื่อเป็นหลักประกันความยุติธรรมในสังคมที่ประชาชนให้ความเชื่อถือต่อไป

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยสนามในการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากบุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนพิจารณาคดีอาญาที่ศาลจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วยผู้พิพากษา พนักงานอัยการ พยานที่เป็นเจ้าพนักงานตำรวจ พนักงานสอบสวนและประชาชนทั่วไป ตลอดจนจำเลยและทนายจำเลย โดยแบ่งการสอบถามเป็น 3 กลุ่ม ตัวอย่าง มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 140 ราย โดยได้ตั้งข้อสมมติฐานการศึกษาไว้ว่า การเลื่อนนัดของพยานในการพิจารณาคดี

อาญาเป็นสาเหตุสำคัญของความล่าช้าในการพิจารณาคดี การจัดให้ผู้พิพากษาสองคน ออกนั่งบัลลังก์ในการพิจารณาคดีตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายรัฐธรรมนูญกำหนดจะทำให้การพิจารณาคดีอาญามีความล่าช้ามากขึ้น ความพยายามของผู้พิพากษาที่จะดูแลให้พยานได้รับการเคารพในสิทธิมนุษยชน เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่จะทำให้การพิจารณาคดีล่าช้า และความสูญเสียในทางเศรษฐกิจอันเกิดจากการดำเนินคดีอาญาที่ศาลจังหวัดเชียงใหม่

ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุความล่าช้าของการพิจารณาคดีอาญาของศาลจังหวัดเชียงใหม่มีสาเหตุมาจากปัจจัยในการขอเลื่อนการพิจารณาคดีจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีอาญา ได้แก่ผู้พิพากษา พนักงานอัยการ พยาน จำเลยและทนายจำเลย ส่วนการส่งประเด็นไปสืบที่ศาลอื่นและการสืบพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ก็พบว่าเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การพิจารณาคดีอาญาล่าช้าด้วย

สำหรับการจัดให้ผู้พิพากษาสองคน นั่งพิจารณาคดีครบองค์คณะและต่อเนืองนั้น พบว่าเป็นระบบที่กลั่นกรองข้อมูลละเอียดรอบครอบมากกว่าเดิม การทำงานยากขึ้น การเลื่อนพิจารณาคดีส่วนใหญ่ใช้เวลาเท่า ๆ กับระบบเดิม นอกจากนี้ในเรื่องค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีและมาศาลพบว่า เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าอาหารรวมไม่เกิน 500 บาท ส่วนใหญ่พยานเป็นผู้ออกเอง ส่วนจำเลยต้องเสียค่าใช้จ่ายจ้างทนายความว่าต่างให้ ซึ่งนับว่าเป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจ

ดังนั้น ผู้ศึกษาได้เสนอแนวทางในการแก้ไขเป็น 3 แนวทาง คือ แนวทางในเชิงนโยบาย กำหนดคณะกรรมการประสานงานกระบวนการยุติธรรมกับการปรับโครงสร้างหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมให้เกิดเอกภาพ แนวทางในเชิงปฏิบัติศาลควรเคร่งครัดในการเลื่อนพิจารณาคดี และแนวทางในเชิงวิชาการ ควรปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพของปริมาณคดี หากสามารถดำเนินการได้ตามแนวทางที่กล่าวมาเชื่อว่า การพิจารณาคดีอาญาของศาลจังหวัดเชียงใหม่ หรือศาลยุติธรรมทั่วประเทศจะไม่เกิดความล่าช้าอีกต่อไป

Independent Study Title: Causes of Delay in the Trial of Criminal Cases:
 A Case Study of Chiang Mai Provincial Court

Author: Mr. Sirichai Sirikul

Master of Arts: Political Economy

Examining Committee: Associate Professor Prachid Na Bangchang Chairman
 Associate Professor Somsak Keoking keaw Member
 Associate Professor Seksin Sriwathananukulkit Member

Abstract

The 3 main objectives of this independent study are:

1. To learn about the causes of delays in persecution of criminal cases at Chiang Mai provincial court.
2. To learn whether criminal cases at Chiang Mai provincial court are prosecuted up to the standard as written in the B.E. 2540 Constitution and in accordance with the principles of human rights.
3. To gather data and information from this study to make recommendations to improve the operation of Chiang Mai provincial court in order to insure justice in the society and to instill faith in judicial institution.

The study uses field research methodology to gather data and information from various groups of people who are related to the prosecution of criminal cases at Chiang Mai provincial court, such as judges, state attorneys, witnesses who are policemen, investigation officers, defendants and lawyers and general public. These targeted samples are divided into 3 groups with a total number of 140 cases.

The study's hypotheses are that court's adjournment in testifying a witness of criminal cases is the prime factor of prosecution delays. In addition, the new regulation as stipulated by the new constitution, which regulates that there must be two judges would cause further delays in the prosecution of criminal cases. Moreover, the attempts of Chiang Mai judges to supervise that human rights of the suspects are

honored would be another cause of delays and economic losses in criminal prosecution.

The study finds that the major cause of delay in prosecution of criminal cases come from adjournments as requested by judges, state attorneys, witnesses, defendants and lawyers. In addition, the sending of topics to be investigated at other courts and the interrogation of witnesses whose age does not exceed 18 years, are another cause of delays in prosecution of criminal cases.

The provision of having 2 judges to preside as a panel and must have continuous session is found to be a new system that can consider data and information with more scrutiny than in the past. The adjournments consume as much time as in the previous system. As for prosecution and commuting expenses, it is found that the expenses do not exceed 500 baht of which witnesses pay their own expenses. But for the defendants, they must pay for their lawyers which is a loss in economic terms.

The 3 recommendations to redress the problems which are: policy oriented guideline, the committee should coordinate judicial processes with the restructuring of judicial organs in order to create unity; operation oriented guidances should be more strict in giving permission to adjournments; and Academic oriented guidances should make law amendments to be in line with the present quantity of criminal cases.

If the above improvements have been made, there should not be any delays in prosecution of criminal cases in the future.